

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนของเกษตรกรรายย่อย ในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเลี้ยงและขยายพื้นที่ในการเลี้ยงเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามใช้การวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) และผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

อายุ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 26.37 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี อายุเฉลี่ย 43.81 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.27 อายุสูงสุด 70 ปี อายุต่ำสุด 19 ปี เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มีอายุเฉลี่ย 43.31 ปี เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีอายุเฉลี่ย 44.32 ปี

ระดับการศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 54.95 มีการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การศึกษาสูงสุดอนุปริญญา การศึกษาต่ำสุด คือไม่ได้เรียนหนังสือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนมากที่สุดและเช่นเดียวกับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด

ตำแหน่งทางสังคม เกษตรกรร้อยละ 24.18 มีตำแหน่งทางสังคม โดยที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มีตำแหน่งทางสังคมร้อยละ 29.70 และเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีตำแหน่งทางสังคมร้อยละ 17.58

ประสบการณ์ในการเลี้ยงโค เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 40.66 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคระหว่าง 1 – 5 ปี ประสบการณ์เฉลี่ย 12.80 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.49 ประสบการณ์ต่ำสุด 1 ปี ประสบการณ์สูงสุด 50 ปี เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีประสบการณ์เฉลี่ย 11.89 ปี เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีประสบการณ์เฉลี่ย 13.70 ปี

รายได้ทั้งหมดของครอบครัว เกษตรกรร้อยละ 32.42 มีรายได้ระหว่าง 10,000 – 50,000 บาท รายได้เฉลี่ย 136,980.77 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 160,180.81 รายได้ต่ำสุด 9,000 บาท รายได้สูงสุด 970,000 บาท เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มีรายได้เฉลี่ย 151,994.51 บาท เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีรายได้เฉลี่ย 121,967.03 บาท

ขนาดพื้นที่ถือครอง เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 26.37 มีขนาดพื้นที่ถือครองระหว่าง 0.5 – 5 ไร่ มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 17.83 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 22.25 มีขนาดพื้นที่ถือครองต่ำสุด 0.5 ไร่ มีขนาดพื้นที่ถือครองสูงสุด 159.5 ไร่ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 19.10 ไร่ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มีขนาดพื้นที่ถือครอง 16.55 ไร่

แรงงานในครอบครัว เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 45.60 มีแรงงานในครอบครัว 2 คน แรงงานเฉลี่ย 2.19 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.07 แรงงานต่ำสุด 1 คน แรงงานสูงสุด 5 คน เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มีแรงงานเฉลี่ย 2.19 คน เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีแรงงานเฉลี่ย 2.20 คน

การได้รับเงินกู้ เกษตรกรร้อยละ 37.36 เคยกู้เงิน เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน เคยกู้เงินร้อยละ 48.35 เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนเคยกู้เงินร้อยละ 26.37

การได้รับการฝึกอบรม เกษตรกรร้อยละ 34.62 เคยได้รับการฝึกอบรม เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน เคยได้รับการฝึกอบรมร้อยละ 53.85 เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนเคยได้รับการฝึกอบรมร้อยละ 15.38

การได้รับข่าวสาร เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 41.75 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนจากสื่อ 2 ชนิด การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนจากสื่อเฉลี่ย 2.99 ชนิด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.33 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนจากสื่อต่ำสุด คือไม่เคยได้รับข่าวสารเลย การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนจากสื่อสูงสุด คือ ได้รับจากสื่อ 7 ชนิด เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนจากสื่อเฉลี่ย 3.44 ชนิด เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนจากสื่อเฉลี่ย 2.54 ชนิด

การติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 43.96 มีการติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ 1 – 5 ครั้ง/ปี การติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 12.66 ครั้ง/ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.67 การติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ต่ำสุด คือ

ไม่เคยติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เลย การติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สูงสุด 100 ครั้ง/ปี เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนเคยติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 21.15 ครั้ง/ปี เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนเคยติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 4.16 ครั้ง/ปี

ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 43.96 ได้คะแนนความรู้ระหว่าง 18 – 21 คะแนน จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน และมีคะแนนความรู้เฉลี่ย 17.60 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.96 คะแนน ความรู้ต่ำสุด 10 คะแนน คะแนนความรู้สูงสุด 25 คะแนน เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีคะแนนความรู้เฉลี่ย 18.74 คะแนน เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มีคะแนนความรู้เฉลี่ย 16.46 คะแนน

ทัศนคติต่อการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน เกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มมีทัศนคติต่อการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนอยู่ในระดับมาก แต่มีบางประเด็นที่แตกต่างกัน เช่น ข้อ 6 การเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนจำเป็นต้องมีความรู้สูง เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีระดับทัศนคติมาก แต่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีระดับทัศนคติปานกลาง ข้อ 9 โคจะผสมติดหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ที่มาผสมเทียม เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีระดับทัศนคติปานกลาง แต่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีระดับทัศนคติน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มี 3 ตัวแปร คือ การติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน การได้รับการฝึกอบรม ซึ่งตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปรนี้มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม ประสบการณ์ในการเลี้ยงโค รายได้ทั้งหมดของครอบครัว การได้รับเงินกู้ แรงงานในครอบครัว ขนาดพื้นที่ถือครอง การได้รับข่าวสาร ทัศนคติต่อการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน

อิทธิพลของตัวแปรเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจำแนกกลุ่มมี 3 ประการคือ การติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนและการได้รับการฝึกอบรม โดยสมการจำแนกประเภทที่ได้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีอำนาจในการจำแนกความแตกต่างระหว่างเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนและเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนในระดับปานกลาง (ค่า Eigenvalue เท่ากับ .634 ค่า Canonical Correlation เท่ากับ .623 และค่า Wilks' Lambda เท่ากับ .612) และเมื่อนำสมการจำแนก

ประเภทที่ได้ไปทดสอบการคาดคะเนความเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนได้ถูกต้องปานกลาง คือ คาดคะเนได้ถูกต้องร้อยละ 78.0 หมายความว่า มีเกษตรกร 100 คน สามารถแบ่งได้ว่าเกษตรกรอยู่ในกลุ่มยอมรับและไม่ยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนได้ถูกต้อง 78 คน

อภิปรายผล

การติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนและเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีความแตกต่างกันเกี่ยวกับการติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีการติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่มากกว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาช่วงก่อนๆของเสนาะ (2540) พบว่า การเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับโคขาวลำพูนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของไพบุลย์ (2525) พบว่า การติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริม มีความสัมพันธ์กับการยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ การศึกษาของอรุณ (2531) พบว่า การติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร การศึกษาของเฉลิมชนม์ (2538) พบว่า การติดต่อกับเจ้าหน้าที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสุกรแม่พันธุ์ของเกษตรกร การศึกษาของชัยกิจ (2536) พบว่าการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโคเนื้อ มีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีในการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์

ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนและเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีความแตกต่างกันเกี่ยวกับความรู้ โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีความรู้มากกว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน เช่นเดียวกับการศึกษาของชัยกิจ (2536) พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีในการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์

การได้รับการฝึกอบรม มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนและเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีความแตกต่างกันเกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกอบรม โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนเข้ารับการฝึกอบรมมากกว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน เช่นเดียวกับการศึกษาของจันทวรรณ (2535) พบว่า การเข้ารับการฝึกอบรม มีความ

สัมพันธ์กับความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา และการศึกษาของชัยกิจ (2536) พบว่า การฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรในจังหวัดนครสวรรค์

อายุ ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน เนื่องจากเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มมีอายุใกล้เคียงกัน ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเฉลิมชนม์ (2538) พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสุกรแม่พันธุ์ของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ และผลการวิจัยของสุรีย์พร (2536) พบว่าอายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ

ระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างในเรื่องของระดับการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรีย์พร (2536) พบว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ และผลการวิจัยของเฉลิมชนม์ (2538) พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสุกรแม่พันธุ์ของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

ตำแหน่งทางสังคม ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน อาจเป็นเพราะว่า เกษตรกรมีตำแหน่งทางสังคมหรือไม่จะมีการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสนาะ (2540) พบว่า ตำแหน่งทางสังคมไม่มีผลต่อการยอมรับโคชาวลำพูนของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

ประสบการณ์ในการเลี้ยงโค ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน อาจเป็นเพราะว่า ประสบการณ์ของเกษตรกรจะมีมากหรือน้อย ก็มีการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการเลี้ยงโคเนื้อมีการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การที่เกษตรกรมีประสบการณ์ในการเลี้ยงมานาน แต่ถ้าไม่มีการเสาะหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม ประสบการณ์ก็ไม่一定有ผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวรรณณี (2538) พบว่าประสบการณ์ในการเลี้ยง ไม่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีทางการเกษตรของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยของรัชชัย (2539) พบว่า ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อ แทบไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงอิสระจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ผลการวิจัยของจรัล (2539) พบว่าประสบการณ์การเลี้ยงสุกร ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในจังหวัดน่าน ผลการวิจัยของทินัมพร (2542) พบว่า ประสบการณ์ไม่มีผลต่อความสำเร็จของการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมืองเป็นอาชีพเสริมในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

รายได้ทั้งหมดของครอบครัว ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม มีรายได้ไม่แตกต่างกัน จึงไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณ (2538) พบว่า รายได้ ไม่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีทางการเกษตรของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยของรัชชัย (2539) พบว่า รายได้ของการเลี้ยงไก่เนื้อไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงอิสระจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ผลการวิจัยของจรัล (2539) พบว่า รายได้จากเลี้ยงสุกร ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในจังหวัดน่าน

ขนาดพื้นที่ถือครอง ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน อาจเป็นเพราะเกษตรกรมีขนาดพื้นที่ถือครองมากหรือน้อยจะไม่มีผลแตกต่างในการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสนาะ (2540) พบว่า ขนาดพื้นที่ถือครอง ไม่มีผลต่อการยอมรับโคขาวลำพูนของเกษตรกรในจังหวัดลำพูน

แรงงานในครอบครัว ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน อาจเป็นเพราะว่า จำนวนแรงงานของเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับการศึกษาของ เฉลิมชนม์ (2538) พบว่า แรงงานรวมในฟาร์มไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสุกรแม่พันธุ์ของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาของจรัล (2539) พบว่า จำนวนแรงงานในฟาร์ม ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

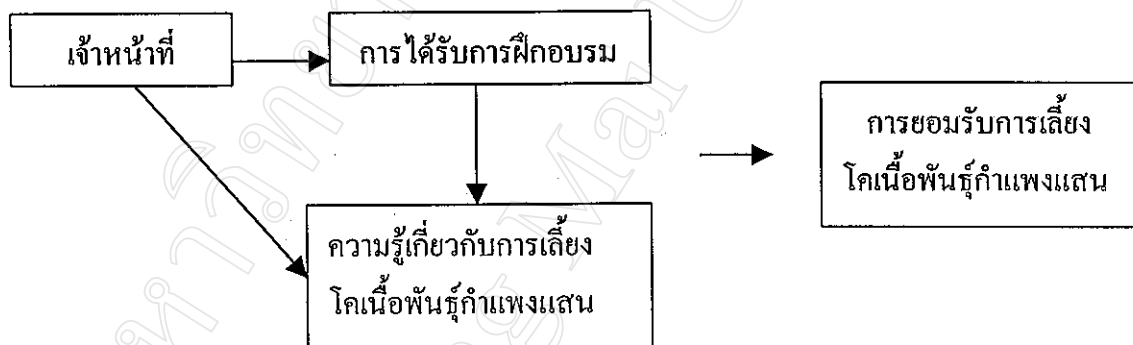
การได้รับเงินกู้ ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรมีการใช้สินเชื่อ หรือมีจำนวนเงินกู้ยืมมาในระดับใกล้เคียงกัน ดังนั้นการได้รับเงินกู้จึงไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลิมชนม์ (2538) พบว่า สินเชื่อในการผลิต ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีในการผลิตสุกรแม่พันธุ์ของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาของจรัล (2539) พบว่า สินเชื่อ ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในจังหวัดน่าน

การได้รับข่าวสาร ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม ได้รับข่าวสารไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลิมชนม์ (2538) พบว่า การได้รับข่าวสารทางการเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีในการผลิตสุกรแม่พันธุ์ของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาของ ทิฆมพร (2542) พบว่า การได้รับข่าวสารด้านการเกษตรไม่มีผลต่อความสำเร็จของการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมืองเป็นอาชีพเสริมในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ทัศนคติต่อการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนอาจเป็นเพราะว่า เกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติใกล้เคียงกัน ทำให้ไม่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรัล (2539) พบว่า ทัศนคติที่มีต่อการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรในจังหวัดน่าน ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

ผลการศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนให้แก่เกษตรกรมีดังนี้

การที่เกษตรกรจะยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมากขึ้นนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ การติดต่อและได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน การได้รับการฝึกอบรม

นอกจากนี้แล้ว เจ้าหน้าที่ควรจะมีความจริงใจที่จะช่วยเหลือเกษตรกร มีความน่าเชื่อถือ (Prestige) ซึ่งความน่าเชื่อถือมีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของเกษตรกร ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมควรจะสร้างความน่าเชื่อถือและศรัทธาให้มาก เกษตรกรจึงจะยอมรับนวัตกรรมไปใช้ในการประกอบอาชีพได้เร็วขึ้น(ไพบุลย์, 2541)

ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน

1. ปัญหาด้านความสมบูรณ์พันธุ์ คือ โคไม่ค่อยเป็นสัด หรือเป็นสัดช้า และเมื่อเป็นสัดแล้วบ้างครั้งก็ผสมไม่ค่อยติด
2. ปัญหาด้านอาหารสัตว์ เกษตรกรไม่รู้จักรับประทานอาหารหยาบ
3. ปัญหาด้านโรงเรือนยังมีสภาพไม่สมบูรณ์ คือบางฟาร์มไม่มีการก่อสร้างหลังคาโรงเรือน
4. ปัญหาด้านสุขภาพโค เกษตรกรดูแลรักษาความสะอาดกันน้อย ขาดความรู้และไม่เห็นความสำคัญของการสุขภาพโค
5. ปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการผสมเทียม เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการให้บริการแก่เกษตรกรทำให้มาไม่ตรงเวลานัดผสมเทียม
6. ปัญหาการไม่มีมาตรฐานกำหนดราคาของโคที่จะขายซึ่งเกษตรกรใช้วิธีขายเหมาเป็นตัวโดยไม่มีการชั่งน้ำหนักโค
7. ขาดการวางแผนในการจำหน่ายโค ซึ่งในบางครั้งเมื่อต้องการเงินหรือมีคนมาขอซื้อเกษตรกรก็จะทำการจำหน่ายโคเลยโดยไม่รอให้โคโตเต็มที่ก่อน

ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน

1. ปัญหาด้านความสมบูรณ์พันธุ์ คือโคผสมไม่ติด บางครั้งต้องใช้ในการผสมจริงช่วยซึ่งถ้าผสมจริงไม่ติดก็จะทำการคัดทิ้งแม่โค
2. ปัญหาด้านโรงเรือนและการสุขภาพโค พบว่าเกษตรกรยังมีโรงเรือนที่ไม่สมบูรณ์คือไม่มีหลังคา พื้นโรงเรือนเป็นพื้นดิน และภายในโรงเรือนยังไม่มีการทำความสะอาด
3. ปัญหาด้านเงินทุนในการเลี้ยงโคเนื้อ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดเงินทุนในการเลี้ยงโคเนื้ออย่างจริงจัง เนื่องจากเกษตรกรคิดว่าการเริ่มต้นเลี้ยงโคเนื้อเป็นการลงทุนที่ค่อนข้างสูงในขั้นแรก เช่น ค่าพันธุ์โคเนื้อ ค่าก้อนแร่ธาตุ ค่าอาหารเสริม
4. ปัญหาการทำวัคซีนป้องกันโรค พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีการทำวัคซีนป้องกันโรคให้แก่โคเนื้อของตนเองตามที่เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้บริการเท่านั้น ซึ่งในบางครั้งเจ้าหน้าที่ที่มาทำวัคซีนไม่ตรงตามกำหนด
5. ปัญหาการได้รับบริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อ เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลข่าวสารยังไม่ทั่วถึง และเกษตรกรเองก็ไม่กล้าที่จะไปขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ตามหน่วยงานต่างๆ
6. ปัญหาด้านการตลาด เกษตรกรขายโคแบบเหมาเป็นตัวทำให้ผู้ซื้อสามารถครคราคาให้ต่ำ

กว่าความเป็นจริงได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้การฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนในเรื่องต่างๆ เช่น โรคและการป้องกันโรค อาหารและการให้อาหารเสริม การทำฟีดอาหารสัตว์หมักและการสุขาภิบาล เป็นต้น

2. ควรมีการประสานงานและร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานปศุสัตว์ ทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในการให้ความรู้ในเรื่องการเลี้ยงโคเนื้อแก่เกษตรกร

3. ควรมีการวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตโคเนื้อ มีการจัดหาตลาดที่มีมาตรฐานในการจำหน่ายโคเนื้อ ทั้งนี้เพราะเกษตรกรยังใช้ระบบการขายแบบเหมาตัว ตามราคาที่ตกลงกันเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนของเกษตรกรรายย่อยในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จึงขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบกันในแต่ละจังหวัด

2. ศึกษาเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน

3. ศึกษาถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

4. ศึกษาบทบาทของปศุสัตว์อาสาในหมู่บ้านว่ามีส่วนช่วยในการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนเพียงใด

5. ศึกษาแนวโน้มการตลาดของโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน